

เพลี้ยกระโดดหลังขาว

รูปร่างลักษณะ

ไข่ มีเปลือกหุ้มไขขาว
ทรงกระสวยโค้ง คล้ายกล้วยหอม
มีสีขาวขุ่น โดยวางไข่ในใบและ
กาบใบข้าว

ตัวอ่อน ตัวอ่อนมีจุดดำและ
ขาวที่ส่วนท้องด้านบน ตัวอ่อน
มี 5 ระยะ มี 5 ขา โดยจะมี
การลอกคราบ 5 ครั้ง เพื่อเป็น
ตัวเต็มวัย ภายในระยะเวลา
12 - 17 วัน ซึ่งเป็นระยะที่เริ่ม
เข้าทำลายต้นข้าว

ชื่อสามัญ whitebacked planthopper , WBPH
ชื่อวิทยาศาสตร์ *Sogatella furcifera* (Horvath)
ชื่อวงศ์ Delphacidae

เพลี้ยกระโดดหลังขาว ตัวเต็มวัยเข้ามาในแปลงข้าว
ช่วง 30 วันแรกหลังจากเป็นต้นกล้า โดยจะอาศัยอยู่
บริเวณโคนต้นข้าว ใน 1 ฤดูปลูกสามารถเจริญเติบโต
ขยายพันธุ์ได้น้อยกว่าเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล
และชอบดูดกินน้ำเลี้ยงบนต้นอ่อนข้าว และขยายพันธุ์
เป็นพวกปีกยาว จากนั้นจะอพยพออกจากแปลงข้าว
ก่อนที่ข้าวจะออกดอก เพลี้ยกระโดดหลังขาวพบ
เป็นแมลงประจำท้องถิ่นในภาคเหนือตอนบนและ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากกว่าภาคกลาง

ตัวเต็มวัย คล้ายกับเพลี้ย
กระโดดสีน้ำตาล มีสีน้ำตาล
ถึงสีดำ ลำตัวสีเหลือง แต่ปีก
มีจุดดำที่กลางและปลายปีก
และมีแถบสีขาวเห็นชัดอยู่ตรง
ส่วนอกระหว่างฐานปีกทั้งสอง
มีทั้งชนิดปีกสั้นและปีกยาว เพศผู้พบเฉพาะชนิดปีกยาว
ลำตัวยาวประมาณ 2.5 มิลลิเมตร เพศเมียยาวประมาณ
3 มิลลิเมตร สามารถวางไข่ได้ 300-500 ฟอง ในชั่วชีวิต
ประมาณ 2 สัปดาห์

เพลี้ยกระโดด หลังขาว

ลักษณะการทำลาย

ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากโคนกอข้าว ใบจะมีสีเหลืองส้ม เมื่อมีปริมาณเพลี้ยมาก ต้นข้าวจะถูกทำลายจนเหี่ยวแห้งและตายในที่สุด การระบาดค่อนข้างกระจายสม่ำเสมอเป็นพื้นที่กว้าง ซึ่งแตกต่างจากเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลที่การระบาดทำลายข้าวจะเป็นหย่อมๆ พบระบาดตั้งแต่ระยะกล้าจนถึงระยะออกรวง

วิธีการป้องกันกำจัด

1

การเขตกรรม

- เลือกพันธุ์ข้าวที่ค่อนข้างต้านทานต่อเพลี้ยกระโดดหลังขาว เช่น สุพรรณบุรี 1 สุพรรณบุรี 60 ชัยนาท 1 และ กข 31 เป็นต้น
- กำจัดวัชพืชรอบๆ แปลง
- ไม่ขังน้ำในนาตลอดฤดูปลูก ควรควบคุมระดับน้ำในนาให้พอดินเปียก แล้วปล่อยขังทิ้งไว้ให้แห้งเอง สลับกัน แบบ “เปียกสลับแห้ง”

2

การใช้วิธีกล

หมั่นสำรวจแปลงนา ตรวจนับเพลี้ยกระโดดหลังขาว และแมลงศัตรูธรรมชาติอย่างสม่ำเสมอ หากพบกลุ่มไข่ให้เก็บไปทำลายทันที

3

การใช้วิธีฟิสิกส์

ใช้กับดักแสงไฟ เพื่อล่อตัวเต็มวัยของเพลี้ยกระโดดหลังขาวมาทำลาย

4

การใช้ชีววิธี

- เชื้อราบิวเวอเรีย อัตรา 250 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร
- เชื้อราเมตาไรเซียม อัตรา 250 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร
- เลือกตัวใดตัวหนึ่ง ฟนในช่วงที่มีความชื้นสัมพัทธ์สูง และพ่นให้สัมผัสตัวแมลงมากที่สุด

5

การใช้แมลงศัตรูธรรมชาติ

อนุรักษ์แมลงศัตรูธรรมชาติ เช่น มวนเขียวดูดไข่ แมลงปอเข็ม ตัวงดินคอยาว

6

การใช้สารเคมี

เมื่อตรวจพบตัวอ่อนและตัวเต็มวัยของเพลี้ยกระโดดหลังขาว ให้เลือกใช้สารเคมีชนิดใดชนิดหนึ่งดังนี้

➡ระยะหลังหว่านข้าวถึง 40 วัน

กลุ่ม 3A : อีโทเฟนพรอกซ์ 20% อีซี

กลุ่ม 16 : บรูโพรเฟซิน 25% ดับบลิวพี

กลุ่ม 16 + กลุ่ม 1A : บรูโพรเฟซิน 5% + ไอโซโทคาร์บ 20% ดับบลิวพี

➡ระยะข้าวแตกกอเต็มที่ (41 – 60 วัน)

กลุ่ม 3A : อีโทเฟนพรอกซ์ 20% อีซี

กลุ่ม 4A : ไดโนทีฟูเร็น 10% ดับบลิวพี

กลุ่ม 4C : ซัลฟอกซาฟลอร์ 50% ดับบลิวจี

กลุ่ม 9B : ไพมีโทรีซิน 50% ดับบลิวจี

➡ระยะข้าวตั้งท้องถึงออกรวง (61 – 80 วัน)

กลุ่ม 4A : ไดโนทีฟูเร็น 10% ดับบลิวพี

กลุ่ม 4C : ซัลฟอกซาฟลอร์ 50% ดับบลิวจี

กลุ่ม 9B : ไพมีโทรีซิน 50% ดับบลิวจี

ข้อมูล

กรมการข้าว กรมวิชาการเกษตร

เรียบเรียง

กลุ่มส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน
ด้านอารักขาพืชและดินปุ๋ย

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
กรมส่งเสริมการเกษตร

บรรณาธิการ

กลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร

& ออกแบบ

สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี